

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	6 juli 2021
Zaaknummer	2551666
Portefeuillehouder	Mevrouw H.B. Boudewijnse, wethouder
Onderwerp	Informatie over het Tomin-ontwikkeltraject

1. Kennisnemen van

De stand van zaken inzake het Tomin-ontwikkeltraject.

2. Inleiding

Medio 2019 is bekend geworden dat de Tomingroep BV verlies lijdt. Wegens de verliezen en de toename daarvan in 2020 door de coronacrisis heeft de directie van Tomingroep een aantal concrete maatregelen genomen om op de korte en middellange termijn de tekorten terug te dringen. Gezien het belang van Tomin voor huidige en toekomstige medewerkers met een arbeidsbeperking heeft het Algemeen Bestuur in 2020 besloten tot een ontwikkeltraject van een sluitende businesscase voor Tomin. Een consultant van adviesbureau Berenschot is betrokken als projectleider en extern adviseur. U bent op diverse momenten geïnformeerd over de maatregelen die genomen worden en over het ontwikkeltraject voor een financieel sluitend scenario voor Tomin. Met deze raadsmededeling informeren wij u over de huidige stand van zaken van het ontwikkeltraject.

3. Kernboodschap

De ontwikkeling van het toekomstscenario bestaat uit drie fases, namelijk:

1. Koersbepaling voor Tomin in de periode 2022 – 2025.
2. Opstellen bedrijfsplan 2022 – 2025
3. Vertaling van het bedrijfsplan in uitvoeringsplannen.

Fase 1

Om de koers voor Tomin te bepalen heeft de projectgroep een analyse uitgevoerd om de oorzaken van de tekorten vast te kunnen stellen. De analyse wees het volgende uit:

1. De uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en Participatiewet is structureel verliesgevend voor Tomin.
2. Het structurele verlies blijkt niet goed gemaakt te kunnen worden door -tot op heden gehanteerde- vrijblijvende afspraken over instroom van medewerkers uit de Participatiewet en het organiseren van re-integratieopdrachten.
3. Bij een ongewijzigde koers van Tomin is er sprake van permanente krimp, permanent verlies (bedrijfsresultaat, frictiekosten) en daardoor permanente onrust voor de kwetsbare doelgroepen.
4. Vanaf het moment dat de Wet sociale werkvoorziening is afgesloten voor nieuwe instroom en de Wajong alleen nog maar toegankelijk is voor jonggehandicapten die volledig en duurzaam arbeidsbeperkt zijn, wordt de groep inwoners met een arbeidsbeperking in de Participatiewet steeds groter. Op basis van CBS-gegevens is de verwachting dat deze groep uiteindelijk twee keer zo groot is. De behoefte aan een duurzame toekomstbestendige werk-/ontwikkelvoorziening wordt daarmee ook groter. Het is de bedoeling deze groep zo regulier mogelijk te plaatsen, maar een voorziening zoals Tomin blijft nodig.

5. Gemeenten moeten meer doen met minder. Gemeenten ontvangen voor een inwoner met Wsw-indicatie ongeveer € 25.000 vanuit het Rijk. Sinds 1 januari 2015 vallen inwoners met een zelfde arbeidsbeperking onder de werkingssfeer van de Participatiewet. Voor hen ontvangen gemeenten slechts € 15.000.
6. Het Rijk gaat ervan uit dat gemeenten zich zoveel mogelijk inzetten om inwoners met een arbeidsbeperking te ondersteunen bij het vinden van werk bij reguliere werkgevers. Gemeenten en hun SW-organisaties kunnen hierbij gebruik maken van instrumenten, zoals loonkostensubsidie (LKS) en jobcoaching. Voor een deel lukt het gemeenten om inwoners met een arbeidsbeperking te plaatsen bij reguliere werkgevers binnen markt en overheid. De verplichting die geldt vanuit de zogenaamde Banenafpraak helpt hierbij. De banenafpraak is een afspraak tussen het kabinet en werkgevers om te zorgen voor extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Een ander deel van de inwoners blijft (tijdelijk of blijvend) aangewezen op een werkplek, zoals Tomin die organiseert. Dit heeft onder andere te maken met de extra begeleiding die Tomin kan bieden en de aard van de werkzaamheden die Tomin biedt.

Scenario's

Op basis van de analyse zijn drie scenario's in beeld gebracht: krimp, stabiel, groei.

Scenario 'krimp' betekent dat Tomin wordt afgebouwd in het tempo dat nodig is voor het afbouwen van het kleiner wordende Wsw-bestand. Dit wordt een moeizaam proces omdat naarmate de doelgroep kleiner wordt, de bedrijfsvoering steeds ingewikkelder wordt om de mensen op passende manier werk te bieden. Enige schaalgrootte is nodig voor een juiste bedrijfsvoering en om goede expertise en een breed palet aan diverse arbeidsmogelijkheden te kunnen bieden aan deze kwetsbare groep mensen.

Scenario 'stabiel' betekent dat capaciteit en kennis blijft worden ingezet op inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het bestaande Wsw-bestand neemt af en nieuwe instroom van arbeidsbeperkte inwoners blijft bestaan vanuit de Participatiewet. In de variant 'stabiel' worden -duidelijker dan nu het geval is- afspraken gemaakt over de kosten en inzet van het gemeentelijk re-integratiebudget en de verwachte omvang van de doelgroep. Daarbij wordt Tomin niet als 'exclusief' bedrijf gezien voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar wel als belangrijke werkgever en partner. We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt waarin mensen met een beperking ook bij reguliere bedrijven (gaan) werken.

Een derde scenario betreft 'groei' van Tomin: "iedereen" vanuit de Participatiewet wordt via Tomin geholpen aan passend werk. Dit sluit niet aan op onze visie van (a) een inclusieve arbeidsmarkt en (b) het uitgangspunt dat maatwerk geboden wordt. In veel gevallen kan Tomin de juiste organisatie/werkgever zijn, maar dat hoeft niet in alle gevallen zo te zijn

Besluit Algemeen Bestuur: scenario 'stabiel'

Fase 1 is afgerond op 17 mei 2021 in het Algemeen Bestuur, met het besluit tot een stabiel scenario. Daarbij is met Tomin bepaald dat Tomin zich ontwikkelt tot een Werk-leerbedrijf. Binnen Tomin kunnen de medewerkers zich zo goed mogelijk ontwikkelen, zodat zij op de best passende en best renderende werkplek terecht komen. Voor wie dat kan, is dat een plek op de reguliere arbeidsmarkt. Voor wie dat niet, nog niet of niet meer kan, is dat een plek onder leiding van Tomin, waarbij nog steeds geldt dat de best passende en best renderende plek wordt gezocht. De doorontwikkeling van medewerkers kan gefaseerd plaatsvinden, waarbij medewerkers zich vanuit

een veilige werkplek binnen de muren van Tomin kunnen doorontwikkelen tot medewerkers die gedetacheerd kunnen worden bij reguliere werkgevers en uiteindelijk de overstap kunnen maken naar een reguliere werkgever. Tomin is daarmee niet langer alleen een aanbieder van werksoorten (zoals het verpakken van producten of het uitvoeren van groenwerkzaamheden) maar is tevens een Werk-leerbedrijf dat goede aansluiting heeft op de regionale arbeidsmarkt en het WSP.

Met scenario 'stabiel' committeren de gemeenten zich -naast Wsw-bijdrage- aan een budget behorend bij het aantal inwoners vanuit de Participatiewet dat bij Tomin werk vindt of bij Tomin in een ontwikkeltraject is geplaatst. Voor Gooise Meren betekent dit geen grote toename van LKS/begeleiding/trajectkosten omdat de afspraken aansluiten op de huidige aantallen in de praktijk. Zie verder onder 4 (consequenties).

Fase 2 en 3

Deze fasen betreffen het opstellen van een bedrijfsplan en de doorvertaling daarvan naar uitvoeringsplannen. Zie verder onder 5 (vervolg).

4. Consequenties

Met het besluit voor scenario 'stabiel' erkent het Algemeen Bestuur de waarde van de voorzieningen die Tomin biedt. Om die voorzieningen te borgen heeft er een financiële analyse en doorrekening plaatsgevonden om op basis van de behoeften en mogelijkheden vanuit gemeenten te bepalen voor hoeveel inwoners Tomin plek zou moeten bieden. Op basis van deze analyse en doorrekening heeft het Algemeen Bestuur de directie van Tomin als uitgangspunt mee gegeven dat het totaal aantal werkplekken en leerwerktrajecten in de periode 2022 – 2025 gelijk dient te blijven. Aangezien het aantal Wsw-medewerkers de komende jaren blijft teruglopen (zie ook onder 3 / kernboodschap), betekent dit dat er de komende jaren nieuwe instroom blijft plaatsvinden vanuit de Participatiewet. Voor Gooise Meren betekent dit dat er de periode 2022-2025 plek is voor rond de 73 fte (Wsw en Participatiewet). Er is sprake van een beperkte stijging van de gemeentelijk bijdrage, maar dit kan worden bekostigd vanuit de Rijkssubsidie Wsw (kosten € 1,7 miljoen) en het Participatiebudget (kosten € 75K).

5. Vervolg

De projectgroep -onder projectleiding van Berenschot- stelt in fase 2 een bedrijfsplan op. In dit bedrijfsplan worden vraagstukken over inhoud van de dienstverlening en de bedrijfsvoering van Tomin verder uitgewerkt. De planning is dat het bedrijfsplan in het najaar wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Tomin. Vervolgens worden de laatste maanden van 2021 gebruikt om het bedrijfsplan nader uit te werken in uitvoeringsplannen. Het Algemeen Bestuur beoogt de uitvoeringsplannen en daarmee fase 3 voor 1-1-2022 klaar te hebben zodat Tomin in 2022 van start kan gaan als Werk-leerbedrijf.

6. Communicatie en participatie

Na de zomer verwachten we u te kunnen informeren over de contouren van het bedrijfsplan. Hiertoe sturen wij u opnieuw informatie en er worden (wederom) informatiebijeenkomsten georganiseerd voor raadsleden, in afstemming met Tomin en de overige GR leden. We nodigen u uit om, tijdens de informatiebijeenkomsten uw input mee te geven. De opbrengsten van deze informatiebijeenkomsten worden verzameld en aan u teruggekoppeld.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

Maurits Voorhorst
Gemeentesecretaris

De heer H. Ter Heegde
Burgemeester